

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра лісового господарства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

 (Адаменко С.А.)

«21» вересня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ»

Освітній рівень:-----«Бакалавр»-----

Галузь знань:-----20 «Аграрні науки та продовольство»-----

Спеціальність:-----205 «Лісове господарство»-----

Освітня програма:-----Лісове господарство-----

Факультет:-----Лісового і садово-паркового господарства»---

Умань – 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи фахової підготовки» для здобувачів вищої освіти спеціальності 205 «Лісове господарство», освітньої програми «Лісове господарство» Уманський НУС, 2021 року – 14 с.

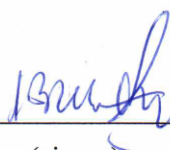
Розробники: Мамчур Валентина Василівна, кандидат с.-г. наук, викладач кафедри лісового господарства-----

Робоча програма затверджена на засіданні
кафедри лісового господарства

Протокол від «01» вересня 2021 року № 1

Завідувач кафедри лісового господарства

(Шлапак В. П.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

«01» вересня 2021 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету
лісового і садово-паркового господарства

Протокол від «01» серпня 2021 року № 1

«01» вересня 2021 року Голова

(Шемякін М. В.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

©УНУС, 2021 рік

©Мамчур В.В., 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»	Обовязкова	
Модулів – 1	Спеціальність 205 «Лісове господарство»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи студента – 8	Освітній рівень «Бакалавр» Освітня програма: «Лісове господарство»	Лекції	
		34 год.	6.
		Практичні, семінарські	
		50	4
		Лабораторні	
		—	—
		Самостійна робота	
96 год.	80 год		
Індивідуальні завдання:		—	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: викладання дисципліни ставить метою розкрити студентам суть спеціальності, місце бакалавра та магістра лісового господарства у функціюванні та подальшому розвитку галузі. Висвітлюються основні етапи розвитку лісового господарства, місце лісової науки, вклад видатних вчених у розвиток лісівничих наук.

Завдання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- особливості впливу екологічних факторів на ліс і довкілля;
- можливості лісівництва у справі поліпшення екологічних умов лісових та прилеглих територій;
- принципи побудови фітоценологічної та лісівничо-екологічної класифікації типів лісу;
- сучасні класифікації лісів в Україні та зарубіжних країнах;
- застосувати знання лісової екології для ведення лісового господарства ;
- користуватися лісівничо-екологічною та фітоценологічною класифікаціями при визначенні лісорослинних умов, типів лісу, типів деревостанів.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти: «Основи фахової підготовки» є основною дисципліною, яка вивчається бакалаврами на першому курсі. Дисципліні передують вивчення таких предметів, як «Лісознавство», «Лісівництво».

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.

Загальні компетентності. Знання і розуміння предметної області та розуміння професії.

Фахові компетентності. Здатність застосовувати знання, уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства. Здатність використовувати знання й практичні навички для аналізу

біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. «Навчальний процес в УНУС»

Тема 1.1. Принципи академічної доброчесності. Організація навчального процесу в УНУС.

Принципи академічної доброчесності. Права та обов'язки студентів. Внутрішній розпорядок роботи УНУС. Навчальні корпуси та лабораторії університету, Розклад занять. Форми навчальної роботи.

Тема 1.2. Інформаційна культура студента.

Загальні правила роботи з книгою. Особливості реферування та роботи з навчальною літературою, практика конспектування лекцій. Робота над курсовими та випускними роботами. Наукова робота. Організація самостійної роботи. Бюджет часу студента та його планування. Бібліотечні каталоги як засоби пошуку необхідної літератури. Особливості реферування та роботи з науковою літературою. Гігієна розумової праці.

Тема 1.3. Коротка історія УНУС та факультету лісового і садово-паркового господарства.

Коротка історія та сучасна структура УНУС та кафедри лісового господарства. Видатні діячі лісової науки, які внесли вагомий вклад у розвиток лісової галузі. Кваліфікаційна характеристика бакалавра лісового господарства.

Тема 1.4. Кваліфікаційна характеристика бакалавра з лісового господарства.

Кваліфікаційна характеристика бакалавра лісового господарства. Вимоги які висуває сучасний розвиток суспільства до лісівників.

Змістовий модуль 2. «Лісове господарство України».

Тема 2.1. Сучасне значення лісів та коротка історія лісівництва.

Роль і використання лісів з давніх часів до 21 століття. Коротка історія лісівництва. Сучасне значення лісів.

Тема 2.2. Історія, загальна характеристика та організаційна структура лісового господарства України.

Коротка історія лісового господарства України. Загальна характеристика лісів України. Організаційна структура держлісагенства України.

Тема 2.3. Лісогосподарська діяльність Держлісагенства України.

Лісорозведення і лісовідновлення. Охорона і захист лісів. Лісокористування. Природоохоронний потенціал України.

Тема 2.4. Ведення лісового господарства лісокористувачами, що не входять в склад Держлісагенства України.

Розподіл лісів по користувачам, що не входять в склад Держлісагенства. Вимоги які вимагаються від лісів, залежно від їх функціонального призначення.

Тема 2.5. Стан лісів в об'єктах природно-заповідного фонду.

Коротка характеристика заповідників України. Різниця у веденні лісового господарства в заповідниках та національних парках. Проблеми при збереженні пралісів України.

Тема 2.6. Сукцесії лісових насаджень на радіаційно забруднених територіях.

Причини які визвали виділення зони відчуження та наслідки. Режим лісокористування зони відчуження. Проблеми лісового господарства на радіаційно забруднених територіях. Емісія лісової рослинності на землі сільськогосподарського призначення.

Тема 2.7. Основні положення концепції розвитку лісового господарства України.

Особливості лісового господарства України. Основні пріоритети сталого розвитку лісового господарства України. Законодавчо-нормативна база лісового господарства України.

Змістовий модуль 3. Загальні тенденції та проблеми в лісовій галузі світу.

Тема 3.1. Кліматичні зміни та наслідки даних процесів для лісів.

Причини кліматичних змін. Значення тропічних лісів для екосистем Землі. Масові лісові пожежі різних регіонів та їх наслідки.

Тема 3.2. Особливості ведення лісового господарства у різних регіонах світу.

Лісове господарство індустріально розвинутих країн Європи. Лісове господарство США та Канади. Ліси екваторіального поясу. Лісівництво Австралії та Нової Зеландії.

Тема 3.3. Глобальні та міждержавні проекти покращення екологічної ситуації в зв'язку із збільшенням лісових територій.

«Велика Зелена стіна» - проект африканського союзу по боротьбі з опустелюванням. Причини виникнення проекту та труднощі реалізації міждержавних небізнесових проектів. FSC – лісова опікунська рада – міжнародна організація відповідального лісокористування.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Навчальний процес в УНУС												
Тема 1.1.	8	2	2			4	—	—	—	—	—	10
Тема 1.2.	12	4	2			6	—	—	—	—	—	10
Тема 1.3.	12	2	4			6		2	2			10
Тема 1.4.	12	2	4			6						
Разом за змістовим модулем 1	44	10	12			22	—	2	2	—	—	30
Змістовий модуль 2. Лісове господарство в Україні												
Тема 2.1.	10	4	2			4	—	2	—	—	—	12
Тема 2.2.	14	2	4			8	—	—	—	—	—	6
Тема 2.3.	14	4	2			8	—	2	2	—	—	12
Тема 2.4.	12	2	2			8						6
Тема 2.5.	10	2	2			6						
Тема 2.6.	10	2	2			6						
Тема 2.7.	10	2	2			6						
Разом за змістовим модулем 2	80	18	14			46		2	2			36
Змістовний модуль 3 Загальні тенденції та проблеми в лісовій галузі світу.												
Тема 3.1.	14	2	8			8		2				8
Тема 3.2.	14	2	8			8						6
Тема 3.3.	20	2	8			14						
Разом за змістовим модулем 3	60	6	24			30		2		—	—	14
Усього годин	180	34	50			96		6	4			80

5. Теми семінарських занять

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
<i>Змістовний модуль 1</i>			
1.1	Організація самостійної роботи. Бюджет часу студента та його планування.	4	
1.2	Видатні діячі лісової науки, які внесли вагомий вклад у розвиток лісової галузі	4	
1.3	Коротка історія лісівництва. Сучасне значення лісів	4	
<i>Змістовний модуль 2</i>			
2.1	Природо охоронний потенціал України	6	2
2.2	Особливості лісового господарства в Україні	4	
2.3	Заповідники України, перспективи та проблеми	4	
2.4	Спільне обговорення законопроекту про Національну лісову політику	8	
<i>Змістовний модуль 3</i>			
3.1	Студентський диспут на тему загальносвітові проблеми та перспективи розвитку лісового господарства	8	
3.2	Доповіді студентів по темі особливостей лісів різних країн за вибором доповідача.	8	
Разом		50	4

7. Теми лабораторних занять

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
<i>Змістовний модуль 1</i>			
1.1	Принципи академічної доброчесності. Організація навчального процесу в УНУС	6	8
1.2	Інформаційна культура студента.	6	12
1.3	Роль і використання лісів з давніх часів	6	8

1.4	Кваліфікаційна характеристика бакалавра з лісового господарства	6	2
<i>Змістовний модуль 2</i>			
2.1	Основні лісоутворюючі породи України.	6	12
2.2	Степове лісорозведення в Україні.	6	4
2.3	Основні напрями ведення лісового господарства України.	6	12
2.4	Державна програма «Ліси України».	8	8
2.5	Сучасне значення лісів та коротка історія лісівництва.	6	2
2.6	Стан лісів в об'єктах природно-заповідного фонду.	8	2
2.7	Основні положення концепції розвитку лісового господарства України.	8	2
<i>Змістовний модуль 3</i>			
3.1	Кліматичні зміни та наслідки даних процесів для лісів.	8	12
3.2	Особливості ведення лісового господарства у різних регіонах світу.	6	4
3.3	Глобальні та міждержавні проекти покращення екологічної ситуації в зв'язку із збільшенням лісових територій.	8	2
Разом		96	80

9. Індивідуальні завдання

10. Методи навчання

Методи навчання передбачають лекції з використанням презентацій, практичні заняття з використанням певного об'єкту. Метод бесіди припускає спілкування викладача з студентами. Бесіда організовується з допомогою ретельно продуманої системи питань, що поступово підводять студентів до засвоєння системи фактів, нового поняття або закономірності. Практичні методи навчання охоплюють надто широкий діапазон різноманітних виглядів діяльності студентів. Під час використання практичних методів навчання застосовуються прийоми: постановка завдання, планування його використання, оперативного стимулювання, регулювання і контролю, аналізу підсумків практичної роботи, виявлення причин недоліків, корегування навчання для повного досягнення мети.

Метод контролю і самоконтролю у навчанні (усний, письмовий, тестовий, самоконтроль та самооцінка).

11. Методи контролю

Поточний контроль, іспит

12. Розподіл балів при кредитно-трансферній системі оцінювання знань з навчальної дисципліни

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2			Змістовий модуль №3				
T1	T2	T3	T1	T2	T3	T1	T2	T3	T4	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint;
2. Інформаційні стенди у навчальній аудиторії;
3. Базові конспекти лекцій, ілюстративні матеріали.

14. Рекомендована література

1. Воробьев Д.В. Методика лесотипологических исследований /Д.В. Воробьев. – К.: Урожай, 1967. – 388 с.
2. Воробьев Д.В. Типы лесов Европейской части СССР / Д.В. Воробьев. – К.: изд-во АН УССР, 1953. – 452 с.
3. Высоцкий Г.Н. О гидрологическом и метеорологическом влиянии лесов / Г.Н. Высоцкий. – М.: Гослестехиздат, 1938. – 186 с.
4. Генсірук С.А. Ліси Західного регіону України / С.А. Генсірук, М.С. Нижник, Л.І. Копій. – Львів: Атлас, 1998. – 408 с.
5. Генсірук С.А. Ліси України / С.А. Генсірук. – Львів: Наук. тов. ім. Шевченка, УкрДЛТУ, 2002. – 496 с.
6. Голубец М.А. Ельники Украинских Карпат / М.А. Голубец. – К.:Наукова думка, 1978. – 264 с.
7. Горшенин Н.М. Лесоводство / Н.М. Горшенин, А.И. Швиденко. – Львов: Вища школа, 1977. – 362 с.
8. Діброви Українських Карпат і суміжних територій, їх стан та особливості відновлення / [Гаврусевич А.М., Бродович Р.І., Кацуляк Ю.Д., Яцик Р.М. та ін.] – Тернопіль: Підручники і посібники, 2010. – 160 с.
9. Збірник рекомендацій УкрНДІгірліс. Випуск 3. Наукові засади ведення сталого лісового господарства в Карпатському регіоні. – Івано-Франківськ: УкрНДІгірліс. – 2008. – 169 с.

Базова

1. Генсірук С.А., Фурдичко О.І., Бондар В.С. Історія лісівництва в Україні. – Львів: Світ, 1995.-424 с.
2. Генсірук С.А. Ліси України .-К.: Наукова думка, 1992.-408 с.

3. Свириденко В.Є. Основи фахової підготовки. Короткий історичний нарис про лісогосподарський факультет Навчально-наукового інституту лісового і садово-паркового господарства для студентів спеціальності 6.130401 – „Лісове господарство”. – К.: НАУ, 2004. - 35 с.

Допоміжна

1. Выдающиеся деятели отечественного лесоводства. Вып. М.-Л.: Гослесбумиздат, 1950.-172 с.

2. Генсірук С.А. Регіональне природокористування. - Львів: Світ, 1992.-336 с.

3. Комплексное лесохозяйственное районирование Украины и Молдавии. Под ред. С.А. Генсирука. -К.: Наукова думка, 1981.- 400 с.

4. Лавриненко Д.Д. Основы лесной экологии. - К.: УСХА.1978.35 с.

5. Лісове господарство України. – К.: Державний комітет лісового господарства України, 2003. – 24 с.

6. Морозов Г.Ф. Основные учения о лесе. Симферополь. 1920.137 с.

7. Морозов Г.Ф. Учение о лесе 1930 – Изд. труды. М.: Лесная промышленность. Т.1. 1970, С.27-458.

8. Одум Ю. Экология –М.: Мир. 1986.т.1.-328 с. т.2.-376

9. Отечественные лесоводы. -М. -Л.: Гослесбумиздат, 1953.-192 с.

10. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах. Затверджено наказом Міністерства освіти України від 2 червня 1993 р. за №161.

11. Редько Г.И. К История лесного хозяйства России. -Л.: ЛТА, 1981.- 84 с.

12. Свириденко В.Є., Швиденко А.Й. Лісівництво. - К.: Сільгоспосвіта, 1995.

18. 364 с.

13. Свириденко В.Є. Побічне користування лісом. - К.: 2002.-240 с.

14. Свириденко В.Є., Бабіч О.Г., Киричок Л.С. Лісівництво. Підручник. / За ред. В.Є.Свириденка – К.: Арістей, 2004. – 544 с.

15. Страхов В.В., Писаренко А.И., Борисов В.А. Глобализация лесного хозяйства. – М.: ВНИИЦ лесресурс, 2002. – 400 с.

16. Українська енциклопедія лісівництва (гол. ред. Генсірук С.І.). – Львів: НАН України, 1999.– Том 1. – 463 с.

15 Інформаційні ресурси

1. Основи фахової підготовки. Методичні вказівки до виконання самостійних робіт для студентів напряму 6.090103 – “Лісове і садово-паркове господарство” освітнього ступеня – „Бакалавр” [Електронний ресурс] // URL: <http://91.219.144.9/cgi-12>

2. Лісовий кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 17, ст.99): редакція від 01.01.2015 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>.

3. Постанова КМУ від 12 травня 2007 р. N 724 Про затвердження Правил поліпшення якісного складу лісів [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/724-2007-%D0%BF>.

4. Постанова КМУ від 16 травня 2007 р. N 733 Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок [Електронний ресурс]Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/733-2007-%D0%BF>.

16. Зміни у робочій програмі на 2021-2022 рр.

Уточнено розподіл балів, що може отримати студент під час поточного контролю, перевірки знань і вмінь, використовувати сучасні технології. Знати витоки лісівництва, етапи розвитку лісової справи в нашій країні та за кордоном, знати місце гуманітарних та соціальних, загальнонаукових, інженерних, біологічних та спеціальних дисциплін в підготовці бакалавра з лісового господарства